

Werkgroep Roofvogels Nederland

Werkgroep Roofvogels Nederland
p/a Einder 31
3742ZG Baarn
06-22630641

Aan: Het College van B&W van Baarn
Stationsweg 18
3743 EN Baarn

Baarn, 16 november 2021

Betreft: zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Soestdijk

Geachte College,

Langs deze weg laat de Werkgroep Roofvogels Nederland (hierna te noemen WRN) haar zienswijzen kennen over het Ontwerp Bestemmingsplan Soestdijk.

Er staat voor de gemeente Baarn een belangrijke beslissing te wachten aangaande een nieuw bestemmingsplan. Deze beslissing bepaalt de toekomst voor onze omgeving voor vele generaties en heeft tevens een veel groter effect dan alleen Baarn en haar directe omgeving. Centraal staat in dit traject het behoud en de restauratie van Paleis Soestdijk, een doel dat door de bewoners van Baarn in het hart gedragen wordt. Het nieuwe bestemmingsplan beschrijft ook vele ingrepen die in het belang zijn van de exploitatie van het landgoed Soestdijk. De Meyer Bergman Erfgoed Groep, de paleiseigenaar, heeft tevens (vanzelfsprekend) een groot commercieel/financieel doel. Zij wil het landgoed maximaal exploiteren, zo lijkt het. Het plan in zijn huidige vorm kent vele problemen, knelpunten en bezwaren waar geen oplossingen voor zijn gevonden en die in belangrijke mate niet oplosbaar zijn bij de voorgestelde exploitatiegrootte. Deze ontwikkeling van Landgoed Soestdijk zal desastreus uitpakken voor de natuur en het milieu, zal grote verkeersproblemen tot gevolg hebben en zal veel overlast voor de burgers betekenen.

De twee doelen, behoud en exploitatie, lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar dit is een illusie. Het is mogelijk het landgoed te behouden, het paleis te restaureren zonder deze veel te grote plannen. De WRN vraagt u om te kiezen voor een verantwoordelijke ontwikkeling van Landgoed Soestdijk; een waarin dit landgoed geen koekoeksjong blijkt te zijn.

De Werkgroep Roofvogels Nederland acht het onverantwoord dit bestemmingsplan goed te keuren. Wij vragen u dit bestemmingsplan te verwerpen. Hieronder zullen hieronder enkele van onze bezwaren uiteenzetten.

Daarnaast is Werkgroep Roofvogels Nederland is van mening dat de beslissing over het bestemmingsplan volledig transparant moet worden genomen. Dit betekent dat de burgers van Baarn inzicht hebben in alle relevante informatie met betrekking tot dit gehele project. Bijvoorbeeld in de kosten van de restauratie, in welk deel van deze kosten zijn voor de restauratie zelf en welk deel is voor de commerciële activiteiten van de paleiseigenaar. Welke verkeerstoename zal het gevolg zijn van de vele kleine en grote evenementen en hoe gaat dit opgelost worden. En vooral willen we een eerlijke beschrijving van de negatieve effecten op natuur en milieu en een eerlijke beeld van de ‘plussen’ die hier tegen over staan.

Bezwaren van de WRN op de beschrijving in bestemmingsplan ten aanzien van de effecten op natuur en milieu

Zeggen dat we de natuur verbeteren en toch bijdragen aan zowel het verergeren van de biodiversiteitscrisis, als aan de klimaatcrisis. Dat is wat ook gebeurt in het bestemmingsplan Paleis Soestdijk. De ingrepen van de paleiseigenaar tasten de natuur en het milieu ernstig aan. Het bestemmingsplan vertelt niet de waarheid over deze aantasting, noch beschrijft het naar waarheid het ontbreken van echte natuurcompensatie. De Werkgroep Roofvogels Nederland, zet dat hieronder uiteen.

Om te beginnen beschrijft het bestemmingsplan niet naar waarheid hoe de natuur te lijden zal hebben door het uitvoeren van de plannen. Waaruit bestaat vernietiging van natuur? Grofweg bestaat het uit de volgende factoren:

1. Vernietiging van habitat;
2. Fragmentatie van habitat;
3. Intensief gebruikmaken van natuur door mensen door aanwezig te zijn en er activiteiten uit te voeren;
4. Beïnvloeden van natuur door allerlei stoffen (bijvoorbeeld CO₂, stikstof, PFAS, vlamvertragers, of gifstoffen als neonicotinoides);
5. Het veroorzaken van klimaatverandering en verlies van biodiversiteit.

Al deze factoren zijn in mindere of in meerdere mate aanwezig bij de exploitatie van paleis Soestdijk.

1. De paleiseigenaar **vernietigt habitat** direct bijvoorbeeld bij bouw van de woonwijk in het bos. Er is sprake van verstedelijking met het daarbij optredende verlies van biodiversiteit. (Bij ‘rood voor rood’ zou alleen dat bebouwd mogen worden op het marechauseeterrein dat eerder bebouwd was.)
2. Daarbij wordt de overblijvende natuur door deze bouw gefragmenteerd en meer open gemaakt. De activiteiten van de paleiseigenaar betekenen grote barrières in de natuur. De leefgebieden van allerlei organismen worden onderbroken door de gebouwen en door de verdere afkalving van de door mensen betreden natuur. Dit heeft in die natuur ook weer allerlei effecten, zoals toename van predatie en verlies van soorten waardoor ook weer andere soorten het loodje leggen (cascade-effect).
3. In het gehele gebied, paleistuinen, paleisbos, Paardenbos, Baarnsche Bos, Roosterbos, De Stulp nemen de aantallen bezoekers sterk toe. Dit gaat ontegenzeggelijk een sterke negatieve

invloed hebben op die natuur. (Zie hoofdstuk **Negatieve effecten van aanwezigheid mensen op natuur**).

4. Vooral het toenemen van het verkeer zal de **uitstoot van CO2** verhogen. Daarnaast geeft het stimuleren van verkoop van spullen (winkels op Parade, verkoop toeristische prullaria, etc) negatief effect op CO2-uitstoot en uitstoot en verbruik van andere materialen: niet-duurzaam gedrag. Het bestemmingsplan beschrijft dit alles niet.

In het kort komt het erop neer dat alleen (een deel van) de bebouwing als negatief voor de natuur wordt beschreven in het bestemmingsplan. Daarnaast beschrijft het bestemmingsplan dat de kwaliteit van de verdwijnende natuur matig is. We geven enkele voorbeelden (maar de teksten staan er vol mee en veel wordt voortdurend herhaald....).

Zo lezen we: “Voor de gebieden rond het Alexanderkwartier geldt dat er zeer beperkte rust is. In de huidige situatie worden deze bossen intensief gebruikt door recreanten, hoofdzakelijk wandelaars, loslopende honden en mountainbikers.”

Dit is onwaar. Het Borrebos en het marechaussee-terrein zijn zeer rustige gebieden waar nauwelijks mensen komen.

Ook lezen we: “Door een toename van bebouwd oppervlak in het Alexanderkwartier gaan op deze locatie voornamelijk potentiële waarden verloren,” en “Dit bos wordt over het algemeen beoordeeld als bos met matige kwaliteit.” (blz 34 Eelerwoude), en “Met het uitwerken van de voorgenomen ontwikkelingen is rekening gehouden met natuurwaarden. Hierdoor vindt de aantasting hoofdzakelijk plaats op locaties waar de waarden binnen het NNN beperkt zijn, zoals bijvoorbeeld het huidige Marechaussee-terrein, of dicht tegen het paleis (auditorium).”

In werkelijkheid is het Alexanderkwartier leefgebied van heel veel organismen op alle trofische niveaus. Ook tussen en rondom de gebouwen die er nu staan. Helaas is dit niet gezien door de betrokken ecologen. Ecologen die zelf niet eens in staat bleken de waarde van de natuur ook maar enigszins in te schatten: zelfs de aanwezigheid van Sperwer, Ransuil, Boomvalk en Wespindief in het Borrebos konden ze niet vaststellen. Zelfs niet toen ze wisten dat die er moesten zitten. De WRN (in de persoon van Hanneke Sevink) heeft ze in het voorjaar 2021 dit ter plekke moeten aanwijzen. Daarbij bleek ook dat zij niet in staat waren de sporen van bijvoorbeeld Sperwer (sperwerpoep en de veren van de door sperwers geplukte prooien) te herkennen.

Nu gaat dit probleem veel dieper en het is veel ernstiger. **Hier is sprake van de antropocentrische blik op de natuur!**

Wanneer mensen naar natuur kijken, zien zij maar een klein deel van die natuur: bomen, vogels, struiken, misschien wat insecten en een enkel zoogdier, maar dat is het dan.

Nederland telt ongeveer 47.800 verschillende soorten organismen. Een groot deel van al deze organismen zien we überhaupt niet, ze worden niet geïnventariseerd maar ze zijn wel. Ze behoren tot onze biodiversiteit.

Biodiversiteit gaat over de diversiteit van levensvormen vanaf het allerkleinste niveau (zoals genetisch niveau) tot de diversiteit op niveau van ecosystemen en biomen, en over alle relaties tussen die onderdelen. Wij mensen hebben daar maar heel weinig kennis van. Oudman en Piersma betogen in ‘*De ontsnapping van de natuur*’ dat het voor de bescherming van de complexe natuur van groot belang is te weten wat we niet weten. Ze wijzen op ‘hoeveel losse eindjes er zijn in onze kennis over de natuur en dat met elk draadje dat losgetrokken en bestudeerd is, tientallen nieuwe draadjes tevoorschijn komen.’ Wij weten maar weinig van welke soorten er leven in een natuurgebied en nog minder van de samenhang van die soorten. Biodiversiteit is van groot belang omdat het de weerbaarheid van de natuur is: haar mogelijkheid te reageren op de veranderingen in de leefomgeving. De mens kan heel gemakkelijk natuur vernietigen als zij deze niet kent. Zoals een van de belangrijkste

natuurbeschermers van onze planeet **Aldo Leopold** zei in *Round River*: “De eerste regel van intelligent aanmodderen is dat we alle onderdelen bewaren” (“To keep every cog and wheel is the first precaution of intelligent tinkering.”)

Het bestemmingsplan schrijft in verhullende en oneerlijke termen over het verlies aan de kant van de natuur. Zaken worden beschreven als winst terwijl er sprake is van verlies (het lijkt de boekhouding van Ahold wel). Bijvoorbeeld: “Bovendien liggen ook in deze zone kansen om natuurwaarden te versterken bijvoorbeeld door natuur inclusief te bouwen en te ontwikkelen.” (Eelerwoude Herontwikkeling Paleis Soestdijk pagina 15)

Dit is onwaarheid spreken/schrijven. Er wordt geen winst geboekt maar natuur wordt vernietigd. Bos verdwijnt, het gebied verstedelijkt met al het verlies aan biodiversiteit dat daarbij altijd optreedt.

Negatieve effecten van aanwezigheid mensen op natuur

Een groot negatief effect op de natuur is het gevolg van de grote hoeveelheid mensen die naar het paleis en haar omgeving toekomen. In onze eerdere inspraak bij de provincie zijn we ingegaan op een deel van de negatieve effecten van de nieuwe woonwijk in het bos. Al die bezwaren gelden nog steeds. Het gaat in het Alexanderkwartier niet alleen om de oppervlakte van de flats. Het gaat om een woonwijk waar geleefd wordt en waar buiten geleefd wordt. De mensen zullen zeker veel invloed hebben op het omliggende bos (ook tijdens de bouwfase). We missen deze effecten in de NNNToets. Speciaal willen wij wijzen op de invloed van huisdieren zoals katten en honden op de natuur [Kluijver 1960, Loss et al 2018, Marra 2016, Pavisse 2019, Söderlund 2019]. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die het bos betreden, het gaat om lichtvervuiling, geluidsoverlast, etc. Eelerwoude benoemt zelf o.a. als belangrijke abiotische factoren stilte en duisternis. Die zijn nu volop aanwezig in het Borrebos (alsook in het Baarnsche Bos) en die zullen verloren gaan. Naar de gehele omgeving van het paleis komen, zo beschrijft het bestemmingsplan, jaarlijks tenminste ongeveer 650.000 mensen.

Over de **verstorende effecten van menselijk handelen op de natuur** zijn honderden wetenschappelijke publicaties te vinden. **Er is sprake van de uitholling van de natuur**. Wij noemen enkele voorbeelden van effecten beschreven in wetenschappelijk onderzoek:

Recreatieve activiteiten door mensen in de buitenlucht roepen stress en de ermee gepaardgaande fysiologische reacties op bij dieren, zoals verhoging hartslag, activering van de hypothalamus-hypofyse-bijnier-as. Van deze fysiologische reacties bij vogels is aangetoond dat ze het immuunsysteem beïnvloeden. Dit kan vervolgens een effect hebben op de hoeveelheid antilichamen wat vervolgens weer een negatief effect heeft op de overleving van nestjongen in de vroege levensfasen. Dat kan weer leiden tot lager broedsucces en op mindere fitheid van de ouders (Bötsch et al 2020).

Onderzoek toont aan dat in nesten in de buurt van recreatievoorzieningen jonge vogels zich langzamer ontwikkelen, dat zij uitvliegen met een lager lichaamsgewicht en een slechte lichaamsconditie (Remacha et al 2016).

Uit onderzoek blijkt dat wanneer tweemaal per dag iemand langs een potentieel nestgebied wandelt waar een paartje vogels zich wil gaan vestigen, de kans op daadwerkelijke vestiging afneemt. Het aantal zich verstigende paren neemt met 15 % af, zo ook vermindert de soortenrijkdom in dat gebied met 15%. Dus zelfs lage niveaus van menselijke activiteit hebben al een negatieve invloed op broedgedrag van vogels (Bötsch et al. 2017).

Onderzoek naar vluchtinitiatieafstanden laat zien hoe snel en op welke afstand vogels om te beginnen verontrust worden door menselijke aanwezigheid (zij worden alert, stoppen hun bezigheden en volgen de 'indringer') en op welke afstand zij opvliegen door die aanwezige mensen. (Bijlsma 2012)

Onderzoek toont aan dat verstoring en verandering van het habitat door mensen de bewegingen van dieren kunnen veranderen wat leidt tot negatieve effecten op de fitheid, overleving en levensvatbaarheid van de populatie. Verstoring door mensen heeft wijdverbreide gevolgen voor de bewegingen van vogels, zoogdieren, reptielen, vissen amfibieën en geleedpotigen (Doherty et al 2021).

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van resultaat van onderzoek naar de effecten van menselijke aanwezigheid in de natuur op die natuur. **Alleen al de aanwezigheid van mensen maakt dat de natuur zich niet optimaal kan ontwikkelen, noch optimaal kan bestaan**, laat staan de effecten van het gedrag van de mensen. Aanwezigheid van mensen betekent dat vogels minder goed in staat zijn een territorium te vestigen (door de aanwezigheid is het onveilig), dat de kwaliteit van jongen minder goed is, de hoeveelheid antioxidanten in dieren wordt verlaagd door de verstoring door mensen etc.etc. Verstoring en aanpassing van de habitat door mensen kunnen de beweging van dieren veranderen, wat leidt tot negatieve gevolgen voor de fitheid, overleving en levensvatbaarheid van de populatie.

Welke plussen zijn er nu voor de natuur door natuurherstellende maatregelen door paleiseigenaar? Is er winst voor de natuur?
Nee bijna alle acties zijn greenwashing!

Eelerwoude schrijft herhaaldelijk over natuurinclusief bouwen als een heel goede daad en als verbetering van de biodiversiteit. Dit is **greenwashing**, doen alsof je goed bezig bent voor de natuur terwijl dit helemaal niet het geval is. Natuurinclusief bouwen is een opdracht voor al het bouwen wat mensen doen. We spreken van natuurinclusief bouwen bij bouwen in de bebouwde kom. Niet wanneer we bouwen in een natuurgebied. Vanaf de jaren zestig zijn we opgehouden met natuurinclusief bouwen in de bebouwde kom; veel soorten hebben daar enorm onder geleden, populaties van bijvoorbeeld huismus en spreeuw zijn ingestort. Nu we ons daarvan bewust zijn, weten we voor altijd dat het anders moet. Het is geen goede daad, het is geen verdienste, maar de norm voor iedereen die in Nederland bouwt.

Wanneer bij het bouwen in het Borrebos gesproken wordt van natuurinclusief bouwen is dat niet passend (want in natuurgebied) **en het levert niets op voor de natuur**. Het is daarbij te verwachten, volgens Ing. Ilco van Woersem (ecoloog, Baarn, 17 jaar bij ARCADIS gewerkt; heeft voor Van den Bijtel ecologisch onderzoek het paleisbos, de paleistuin en het Marechaussee/kazerneterrein geïnventariseerd), dat alleen Gewone Dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, Koolmees *Parus major* en Pimpelmees *Cyanistes caeruleus* gebruik zullen maken van de nestgelegenheid in de nieuwe flats. **Deze dieren zijn echter nu ook al aanwezig in het Borrebos en op het marechaussee-terrein. Er is dus geen sprake van winst voor de natuur.** Zwaluwen en andere vleermuizen zullen geen gebruik maken van nestgelegenheid in een woonwijk die in een bos is gelegen.

Greenwashing is zeggen dat je de lanenstructuur gaat verbeteren en dat daardoor de vleermuizen zich beter kunnen verplaatsen. "Totale onzin!" zegt ecoloog Ilco van Woersem. Er is geen enkel onderzoek dat dit aantoonst.

Greenwashing is ook het verbeteren van graslandpercelen benoemen als natuurcompensatie. Het is heel goed wanneer grasvelden meer inheemse kruiden mogen bevatten. Dat is toe te

juichen overal waar die ontwikkeling mag plaatsvinden. Het is in feite een opdracht die we overal in Nederland moeten oppakken, in onze eigen tuinen, in de berm van de wegen, overal in gemeentes. Het is geen natuurcompensatie maar het herstellen van iets dat fout is, namelijk onze kale natuur.

Greenwashing is al je normale onderhoud aan je tuin/bos beschrijven als verbetering van de biodiversiteit. Iedereen die een tuin bezit, onderhoudt deze. Dat is heel mooi, maar geen natuurcompensatie.

Greenwashing is het benoemen van toevoegen van nieuwe natuur terwijl dat in werkelijkheid niet het geval is. (Pagina 28: "Binnen de begrenzing van het plangebied wordt het oppervlakte met de bestemming natuur vergroot. Dit wordt gerealiseerd door gronden die nu de bestemming Maatschappelijk hebben te bestemmen voor natuur. Het gaat om een smalle strook grond tussen het Paleis en de Biltseweg en gronden bij het Marechaussee-terrein rond de Boterberg.") Zowel de Boterberg als de smalle strook tussen paleis en Biltseweg zijn nu al natuur. De Boterberg is nooit anders dan natuur geweest. Alleen de gebouwen op het marechaussee-terrein zijn ooit 'niet-natuur' geweest. Aan het begin van deze eeuw heeft iemand de Boterberg en omgeving de bestemming maatschappelijk gegeven op papier. In werkelijkheid veranderde er niets; de berg bleef de berg. Nu verandert de bestemming op papier weer terug. **Het is geen winst voor de natuur.** Het is zeker geen compensatie voor het verlies van natuur door de uitvoering van het bestemmingsplan. Dit is de boel beduvelen! Het zelfde verhaal geldt voor de strook langs de Biltse weg. **Er is geen winst voor de natuur.**

Greenwashing is benoemen van verbeteren van de oevers van watergangen en waterpartijen in paleistuin en paleisbos. Deze oevers zijn bijna allemaal in prima staat (Ilco van Woersem). Er is geen sprake van winst voor de natuur.

Greenwashing is ook de volgende goede daad die Eelerwoude beschrijft: het toepassen van natuur- en vleermuisvriendelijke verlichting. Dit is geen goede daad. Het donker laten zijn, dat is wat de natuur nodig heeft. Deze verlichting is geen winst voor de natuur, maar verlies. Daarbij is het zo dat welke verlichting je ook kiest, er zijn altijd soorten die er heel veel last van blijven houden (Goulson 2021). Dit geldt natuurlijk vooral voor de nachtactieve insecten die al zo'n enorme achteruitgang kennen.

Greenwashing is ook praten over behouden-versterken-vergroten-verbinden. Dit is ronduit geklets. Er is geen sprake van behouden, er zal juist veel verloren gaan. Er wordt niet verbonden, de natuur raakt meer versnipperd, etc.

Greenwashing is ook praten over robuuste natuur. Die hebben we nu eigenlijk niet meer in Nederland. De natuur staat zwaar onder druk. Goulson schrijft: "De wilde natuur verkeert in een vrije val". Goulson (2021)

Greenwashing is ook dat Eelerwoude schrijft dat verbindingen met aangrenzende NNN-gebieden verbeterd worden. Verbindingen met Baarnsche Bos en Roosterbos raken juist beschadigd.

Greenwashing is ook het aanleggen van broeihopen voor ringslangen. Hierbij de reactie van Ing. Ilco van Woersem: "*De aanleg van broeihopen voor ringslangen is mooi, maar niet duurzaam. De broeihopen dienen tot in de lengte van jaren (decennia..) omgezet en aangevuld te worden. Ervaring leert (bijv. bij Staatsbosbeheer boswachterij Austerlitz – Groeneveld) dat de broeihopen niet jaarlijks opgevaardeerd worden en dus niet duurzaam zijn. Na een mooie start ligt het in de lijn der verwachting dat op termijn hier geen aandacht meer naar uitgaat en geen budget meer voor beschikbaar is. De opgebouwde ringslangpopulatie stort dan weer in.*"

Greenwashing is ook het ophangen van nestkasten voor vleermuizen. Reactie van Ing. Ilco van Woersem: Het ophangen van vleermuis kasten is totale onzin, want:

- 1. totaal onnodig! Het bos (de beukenlanen) herbergt honderden bomen met reeds geschikte boomholtes voor rosse vleermuizen, watervleermuizen, grootoortvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en franjestaarten. Het ophangen van vleermuis kasten is symptoombestrijding en water naar de zee dragen.

- 2. totaal ongeschikt. Vleermuiskasten werken niet. Het ophangen van vleermuiskasten werkt niet. Alleen mannetjes ruige dwergvleermuizen bevolken vleermuiskasten. In 99% van de in Nederland opgehangen platte vleermuiskasten huizen geen vleermuizen, uitsluitend boomkruipers, pimpelmezen en eikenprocessierupsen. Zie vliegbasis Soesterberg: nul vleermuizen in de voor vele duizenden euro's opgehangen vleermuiskasten van vele types. Zie ook: <https://www.zoogdiervereniging.nl/vleermuiskasten-nog-niet-bewezen-effectief-voor-bescherming-bij-ruimtelijke-ontwikkeling>.

Greenwashing is ook het ophangen van nestkasten voor hollenbroeders, want: totaal onnodig! Het bos (de beukenlanen) herbergt honderden bomen met reeds geschikte boomholtes voor mezen, boomklevers, holenduiven, roodstaarten, (spreeuwen). Het ophangen van nestkasten is symptoombestrijding en water naar de zee dragen. Bovendien: ook hier geldt: die kasten moeten jaarlijks (of 2x per jaar) schoongemaakt worden en gerepareerd. Dat gebeurt bijna nergens. Op de vliegbasis Soesterberg zijn de meeste vleermuiskasten van de bomen gevallen (mededeling Ecoloog Ilco van Woersem); andere vleermuiskasten hangen open en geven uitsluitend plek aan rupsennesten van eikenprocessierupsen. Idem dito met vogelnestkasten. Die moeten constant gecontroleerd, schoongemaakt en gerepareerd worden. Vele tegen de processierupsen opgehangen mezenkastjes zijn binnen een jaar al op de grond gevallen... Het duurzame onderhoud vindt niet plaats, zelfs niet bij natuurbeherende organisaties. Laat staan bij een commerciële partij.

Greenwashing Op pagina 34 lezen we dat het voornemen bestaat de watersystemen te ontdoen van blad- en slijblaag. Dat is gewoon onderhoud van je tuin.

Greenwashing Eelerwoude schrijft als winst voor de natuur: “Verbeteren en (door-) ontwikkelen van de potentiële vegetatie in de oude boskernen. Dat doet de natuur zelf! Dat is geen natuurcompensatie.

Greenwashing is het benoemen van het toevoegen van nieuwe natuur (ca. 1,3 ha NNN) bij de Kwekerij. Dit is eenzelfde verhaal. De kwekerij is al volop natuur. Het is bijvoorbeeld foerageergebied van das (*Meles meles*), vos (*Vulpes vulpes*), en konijn (*Oryctolagus cuniculus*). **Het is al natuur, er wordt geen winst geboekt.**

Greenwashing. “Het streven is de kwekerij middels een ecologisch harmonieus ontwerp weer een rol te geven in het functioneren van het landgoed en verbindingen naar de andere delen van het natuurnetwerk. Toch grappig: de volgende dieren laten zien dat die verbindingen er al lang zijn en dat de kwekerij en NNN één geheel vormen:

Das op kwekerij 10 juni 2020

Konijn op kwekerij op 6 juni 2020

Vos op kwekerij op 9 juni 2020

Mooie kletspraat van Eelerwoude. Onzin wat zij schrijven: de kwekerij is een belangrijk onderdeel van het foerageergebied van o.a. dassen, konijnen en vossen.

En... het staat echt op twee verschillende plekken in het bestemmingsplan, deze aanpak voor de kwekerij. Herhaling, herhaling, herhaling van loze teksten die de lezer moeten bedwelmen.

Greenwashing “Ook de boomgaard krijgt een meer natuurlijke inrichting. Een aantal bomen is aan vervanging toe door in de soortkeuze een variatie in fruitsoorten en in bloeitijdstip te kiezen ontstaat meerwaarde voor diverse soorten.” Af en toe bomen vervangen is gewoon onderhoud aan je boomgaard, geen natuurcompensatie.

Verhullend taalgebruik. De teksten zitten er vol mee. We geven een enkel voorbeeld: op blz 26 staat dat de niet bebouwde delen van het Alexanderkwartier worden ingericht als natuur. Hoe durven ze! De gehele natuur wordt daar vernietigd door er te bouwen. Tussen de flats zal het vanzelfsprekend ook ingericht worden op de activiteiten van mensen: wegen, stoepen, bankje, etc (heel logisch); wat er dan overblijft richt je in als natuur? De natuur als maakbaar product? Wij mensen zouden dat kunnen? **De waarheid is dat het Alexanderkwartier verstedelijkt wordt. Zeg dat dan eerlijk!**

De bouw op de Parade

t.a.v. bouw op de Parade dezelfde vage termen: “De te realiseren bebouwing dient te voldoen aan de laatste regels van nieuwbouw t.a.v. duurzaamheid en worden ingepast in de natuurlijke omgeving waarin

deze komen te liggen.” Hoezo ingepast in de natuurlijke omgeving? Er wordt daar gebouwd in de natuur. Dit is loze praat.

Inrichting Emmapark

“Voor het Emmapark geldt de ambitie om de natuurwaarden te vergroten. Voor het gehele Emmapark wordt in het inrichtings- en beheerplan een strategie opgesteld om dit gebied te ontwikkelen tot een gebied met hoge natuurkwaliteiten.” Alleen het weghalen van de damherten is inderdaad goed voor de natuur, maar ook dan kun je niet spreken van natuurcompensatie. Het is gewoon het juiste doen. Het is overdreven om te spreken over hoge natuurkwaliteiten. Kom nou toch.

Stikstof en paleis Soestdijk

De Europese rechter heeft op grond van de Europese wet, in dit geval de Natura 2000-wetgeving, de uitspraak gedaan over de te hoge stikstofdepositie in ons land. Die uitspraak geldt dus voor al onze Natura 2000-gebieden. Dit betekent echter niet dat er verder geen stikstofprobleem is. De stikstofdepositie is overal in ons land een groot probleem: in onze tuinen, langs onze wegen, in de NNN-gebieden etc. Alleen bestaat daar geen wetgeving over. Maar we hebben wel onze verantwoordelijkheid naar de natuur, de toekomst en de toekomstige generaties om onze stikstofuitstoot overal te beperken. Dit houdt in o.a. het verkleinen van de uitstoot door verkeer. Dus zeker ook geen extra verkeer veroorzaken. Helaas is dat bij paleis Soestdijk wel het geval. Het aantrekken van honderdduizenden per jaar naar Baarn betekent veel extra uitstoot.

Roofvogels en de plannen van de paleiseigenaar

Wat betekent dit alles voor roofvogels, zoals Boomvalk, Wespandief, Sperwer, Buizerd en de verschillende uilen? Daarvoor zijn deze ontwikkelingen niet best. Om te beginnen is de WRN bang dat tijdens de bouwfase wel degelijk buiten het hek van het marechaussee-terrein gebruik zal worden gemaakt van de grond: rijplaten, kranen, bouw materiaal, etc. Dat is direct de vernietiging van het broedgebied van de Sperwer, Zwarte kraai, Buizerd, Boomvalk en Ransuil daar hun broedgebied direct grenst aan dit hek. Los daarvan zal de aanwezigheid van gebouwen en bewoners het boshabitat voor altijd veranderen. Er verdwijnen bomen, groen, struiken, kruiden en gezonde bosgrond met al haar bewoners; het gebied wordt meer open hetgeen tot gevolg zal hebben dat er veel meer predatie plaatsvindt (ook kleine roofvogels zoals Sperwers en Boomvalken worden veelvuldig gepredeerd in dergelijke omstandigheden). Er zal minder prooiaanbod zijn; er is menselijke activiteit, lichtvervuiling, geluidsvervuiling etc. Hun leefgebied wordt geheel of gedeeltelijk vernietigd, de kwaliteit ervan gaat achteruit en dit betekent vooral minder prooien en een grotere kans zelf opgegeten te worden. Dit alles zal er waarschijnlijk toe leiden dat deze gebieden als broedgebied verlaten worden; het zal de reproductie van de vogels die toch al onder druk staan nog meer verstoren. Boomvalk is al een Rode-Lijstsoort. De laatste vijf jaar zijn er maar twee succesvolle broedgevallen Boomvalk geweest in het gebied Baarn-Hilversum met als resultaat 6 uitgevlogen jongen. Dit is een dieptepunt in de aflopende trend voor Boomvalk. Ook Sperwers staan zwaar onder druk. Afgelopen jaar (2021) maar twee succesvolle broedgevallen Baarn-Hilversum waar er vroeger met gemak acht broedgevallen waren. Dit is een voorbeeld van het verloop van het proces van verlies van biodiversiteit.

Het bestemmingsplan roept nog vele andere vragen op:

Waar zijn de bosgroeiplaatsen gebleven?

Af en toe wordt er geschreven over boskernen en dat daar rekening mee wordt gehouden. Hierbij gaat men er blijkbaar van uit dat je die boskern tot op de meter kunt afbakenen, hetgeen natuurlijk helemaal niet het geval is. Het gaat over gebieden die al heel lang bos zijn en over de hoge ecologische waarden die zo'n gebied in zich draagt. Dat is natuurlijk niet zo nauwkeurig afgebakend. In de gehele tekst komen bosgroeiplaatsen niet meer voor. Zou dat zijn omdat het gemakkelijker is daar geen rekening mee te hoeven houden? Hoezo de natuur als leidend?

Bouw van een installatie in de voortuin van het paleis die iets vertelt over watermanagement en de toekomstige uitdagingen voor Nederland.

Hoe vaag kun je het omschrijven? Onze eerste reactie zou zijn, neem de studenten mee naar Limburg en het wordt ze meteen duidelijk. Behalve dat: gaat het om onderwijs aan studenten dan wordt zoiets door bijvoorbeeld professor of universitair docent bekeken vanuit het curriculum. Wat is nodig voor de studenten in hun leerproces? Stel het gaat om het verkrijgen van inzicht in de werking van getijden tijdens klimaatverandering. Zal de docent het daarvoor nodig achten een installatie te bouwen in de tuin van een paleis in Baarn? Vast niet. Er bestaan al dergelijke installaties bij universiteiten en je laat je studenten niet onnodig reizen naar Baarn. En willen wij echt het zicht op dit culturele erfgoed, Paleis Soestdijk, bederven met zo'n installatie?

Het auditorium in de achtertuin van het paleis

Willen we iets dat het zicht op het paleis verpest, ook al bouw je het verdiept? Het gaat om inkomsten voor de eigenaar door het kunnen organiseren van bijeenkomsten voor grotere groepen vanuit bedrijven. Moet voor dat financiële doel het cultureel erfgoed worden aangetast?

Flats in het Borrebos

We lezen: "De gebouwen bestaan uit vier lagen en worden elk maximaal 15 m hoog. Zo blijven ze onder de boomtoppen." Dit hangt natuurlijk af van de hoogte en de aanwezigheid van bomen. Gezien de klimaatverandering waar we in zitten is dat nog maar de vraag. Zeer waarschijnlijk verdwijnt al binnen enkele jaren de gehele strook met fijnsparran die tussen de nieuwe flats en de straat staan. Bezoekers van het Borrebos kunnen nu al met eigen ogen zien dat een groot deel van deze fijnsparran dood is.

Baarnsche Bos

Er staat bij Eelerwoude: "Op jaarlijkse basis komen er ruim 280.000 unieke bezoekers in het Baarnse bos." Er wordt geen bron van wetenschappelijk onderzoek gegeven. 280.000 per jaar betekent ongeveer 767 unieke bezoekers per dag... ongeveer 50 unieke bezoekers per uur???? De WRN twijfelt sterk aan de juistheid van dit aantal op grond van eigen onderzoekservaring met dit gebied.

40 grote evenementen per jaar

Made by Holland heeft ons persoonlijk, bij monde van Bart van den Berg, verzekerd dat de evenementen niet nodig zijn voor de inkomsten van het paleis. Er zou sowieso weinig aan verdiend worden. “De evenementen zijn voor de naamsbekendheid” vertelde Van den Berg. Nou verkeert de WRN in de veronderstelling dat Paleis Soestdijk in Nederland een zeer goede naamsbekendheid heeft, dus waarom daarvoor nog evenementen organiseren? En wanneer je weet dat de evenementen voor mens en natuur veel overlast betekenen, waarom dan niet ermee stoppen? Als je een duurzaam paleis wilt, stop je met de niet-duurzame onderdelen. Evenementen veroorzaken veel verkeersbewegingen, veel recreatie, wat vervuiling met zich meebrengt.

Beperkt routegebonden activiteiten

Op pagina 37 lezen we het volgende: “In de overgangs- en rustzone is het wel mogelijk beperkt routegebonden activiteiten plaats te laten vinden (zoals bijvoorbeeld een hardloopwedstrijd als de Royal Run).” Ook hierbij geldt de Wet Natuurbescherming en zal vooraf een natuurinventarisatie moeten plaatsvinden om verstoring te voorkomen.

Speelhuisje voor prinses Beatrix

Eelerwoude schrijft dat in 1929 een speelhuisje voor prinses Beatrix werd gebouwd. Vooruitziende blik van koningin Juliana, want Beatrix is in 1938 geboren.

Nieuwe horeca in het Emmapark

Een horecapunt in het Emmapark is ook weer extra overlast voor de natuur. Een duurzaam paleis zou niet voortdurend consumerend gedrag moeten stimuleren. Denk aan klimaat- en biodiversiteitscrises.

Bouw hotel 120 kamers

Is er een onderzoek beschikbaar dat aantoont dat er behoefte bestaat aan zo'n groot hotel in de omgeving Baarn? Voor de werkgelegenheid hoeven we dit hotel niet op te tuigen. We zitten inmiddels in een tijdperk waarin er vooral een tekort is aan personeel. Hoe wil de eigenaar zo'n personeelstekort opvangen? Is daar een plan voor bekend? Er is geen inventarisatie van het Baarnsche Bos geweest. Vlak achter de Parade is bijvoorbeeld al vele decennia een broedplaats van de Bosuil *Strix aluco*, in 2021 waren er drie Wespddieven *Pernis apivoris* aanwezig, Boomvalk *Falco subbuteo* heeft er gebroed in 2019 en 2020. En natuurlijk alles wat er leeft dat nu onbekend is want niet onderzocht en buiten het zicht van mensen. Deze organismen mogen geen hinder ondervinden van de activiteiten op de Parade. Ook schrijft het bestemmingsplan: “Er wordt aan de achterzijde een verbinding gelegd met deze historische lanen.” Dat betekent dat meer mensen het Baarnsche Bos in zullen gaan hetgeen niet wenselijk is.

Taal die ons (de WRN) doet schrikken

“Binnen het landgoed van Paleis Soestdijk wordt gezocht naar een goede balans waarbij de natuur in haar totaliteit wordt versterkt en per saldo niet op achteruit gaat.” Dit zo formuleren terwijl er heel veel schadelijke ingrepen in de natuur worden gedaan. Dan toch schrijven dat je wilt dat de natuur er per saldo niet op achteruit gaat. Waarschijnlijk is de paleiseigenaar zich er wel

degelijk van bewust dat de schade aan de natuur enorm is. En: When you know better, you do better! (Maya Angelou).

Inhoudelijke thema's Made by Holland

Het bestemmingsplan beschrijft de inhoudelijk kant van het hele project: "Nederlandse ondernemingen onderscheiden zich wereldwijd met innovatieve oplossingen en technologische verbetering, in het bijzonder op het gebied van watermanagement, agricultuur en voeding, energie en gezondheid en levenswetenschappen." We gaan op één thema nader in: men is dus van mening dat we in Nederland goed omgaan met onze agricultuur. Dat is nu juist niet waar. We hebben in Nederland onze landbouw- en veeteeltgebieden totaal naar de verdoemenis geholpen. Het is ecologisch helemaal dood, geen organismen in de grond, geen wormen geen muizen geen weidevogels geen roofvogels... En dan wil de paleiseigenaar daarmee pronken? Hoe kun je daarmee nu een duurzaam imago opbouwen?

Briljante individuen?

"Paleis Soestdijk wil mensen met een briljant idee een steun in de rug geven door ze de mogelijkheid te bieden zich te presenteren en door ze samen te brengen met investeerders en producenten." En hoe wil ze omgaan met alle niet briljante individuen?

Duurzame keuzes t.a.v. gebouwen

Wanneer je als paleiseigenaar zoveel gebouwen tot je beschikking hebt, kun je dan werkelijk geen plannen bedenken die daarin passen? Sommige gebouwen moeten misschien vervangen worden maar zoveel nieuwbouw? Wereldwijd is beton verantwoordelijk voor 9 % van de CO₂-uitstoot. Kan de MeyerBergman Erfgoed Groep niet duurzamere keuzes maken? Kan de provincie haar hierbij helpen?

Op het moment dat ik dit schrijf komt een bericht binnen: Nieuwste klimaatbeloften maken de aarde minstens 2,7 graden warmer (nu.nl). Als we ons ook echt aan die beloftes zouden houden, natuurlijk...

Samenvatting

Uitgangspunt van de Ronde Tafel in juli 2015 was dat aangezien het landgoed deel uitmaakt van een NNN-gebied, de flora en fauna voorrang zou hebben bij nieuwe ontwikkelingen en dat dat eisen zou stellen aan het gebruik. Eelerwoude schrijft op pagina 9: "Ten eerste betekent dit dat de aantasting van het NNN zoveel mogelijk moet worden beperkt."

Helaas is dat niet wat het bestemmingsplan beschrijft. Enerzijds wordt het verlies aan natuur en natuurkwaliteiten niet eerlijk verteld, zoals wij hierboven hebben aangetoond. Anderzijds is de natuurcompensatie die Eelerwoude beschrijft grotendeels onwaar en vooral gebakken lucht. En de meeste van de beschreven ingrepen zijn in feite gewoon onderhoud aan eigen natuur, zoals iedereen die een tuin heeft deze kent.

Daarbij valt op dat het gehele plan uitblinkt in het ontbreken van kennis van de bestaande natuur en blijkt geeft van een antropocentrische visie op die natuur. **De natuur als vervangbaar product. Denken dat je de natuur kan vernietigen omdat jij wel weer in staat bent een andere, betere natuur te maken. De WRN noemt dit een gotspe. Wij, de**

mens, zijn juist de soort die de boel naar de filistijnen helpt. En dat doen we vooral om het geld.

Voor de natuur is rust en duisternis cruciaal (naast niet vernietigd worden). Veel van de invloeden vinden plaats door de intensieve wijze waarop de mens de natuur in en rondom het paleis gaat benutten. **Goulson spreekt van: Dood door duizend sneden**” (Goulson 2021). De vele verschillende negatieve invloeden van de mens op natuur, milieu en klimaat richten deze ten gronde.

Als de mens zo goed is in het verbeteren van de natuur, hoe kan het dan dat we in een biodiversiteitscrisis zitten? Dat komt doordat we niet de goede keuzes maken.

Baarn aangepast aan de klimaatcrisis?

De gemeente Baarn heeft de ambitie om energieneutraal te worden liefst al in 2030, en zij wil hard werken aan klimaatadaptatie. Dat is hartstikke mooi! Inmiddels is duidelijk geworden dat het zelfs moeilijk is om ervoor te zorgen dat we de energie die huishoudens en bedrijven gebruiken in 2030 niet van fossiele aard te laten zijn. Maar als dat al zou lukken, dan is dat nog onvoldoende.

Aan de ene kant de boel vol leggen met zonnepanelen en tegelijkertijd het energieverbruik enorm laten toenemen door alle grote plannen bij Landgoed Soestdijk toe te staan? Dat kan niet. Al ons gedrag moet duurzaam worden. De klimaat- en biodiversiteitscrises vereisen van iedereen, dus ook van de gemeente Baarn dat al het handelen duurzaam en klimaatneutraal is. Wij mensen moeten consuminderen; we moeten ons gedrag beperken. We kunnen niet doorgaan met economische groei voorop te zetten. Dat is wel wat er gebeurt ten aanzien van de plannen van de Meyer Bergman Erfgoed Groep. De gemeente Baarn wil deze ondernemer alle ruimte geven tot maximaal exploiteren van het landgoed. Bedenk dat Shell door de rechter niet alleen verantwoordelijk wordt gehouden voor eigen uitstoot, maar ook voor de uitstoot van al haar klanten. Baarn is zo ook verantwoordelijk voor de extra uitstoot die zij veroorzaakt door de plannen van de Meyer Bergman Erfgoed Groep mogelijk te maken. Bijvoorbeeld betonbouw is wereldwijd verantwoordelijk voor 9% van de CO2 uitstoot. De paleiseigenaar wil veel nieuwbouw plegen en draagt daardoor ook weer bij aan de toename van de temperatuur op aarde. Waarom niet de plannen laten passen bij de bestaande gebouwen?

Terug naar het begin: de twee doelen, behoud en exploitatie, zijn niet onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is mogelijk het landgoed te behouden, het paleis te restaureren zonder de natuur en milieu te vernietigen of te benadelen. De WRN vraagt u om te kiezen voor een verantwoordelijke ontwikkeling van Landgoed Soestdijk; een waarin dit landgoed geen koekoeksjong blijkt te zijn.

De Werkgroep Roofvogels Nederland vraagt u te kiezen in het belang van de natuur, de toekomst en de toekomstige generaties en vraagt u derhalve niet akkoord te gaan met het voorliggende Bestemmingsplan Soestdijk.

Met vriendelijke groet

Werkgroep Roofvogels Nederland
Hanneke Sevink
Voorzitter

Bijlsma, Rob. 2012. *Mijn Roofvogels. Atlas.* Amsterdam/Antwerpen.

Bijlsma, Rob. 2021. *Kerken van goud, dominees van hout. Atlas contact.* Amsterdam/Antwerpen.

Bötsch Y., at all. 2017. 'Experimental evidence of Human Recreational Disturbance Effects on Bird-territory Establishment.' *Proc.R.Soc.B.* 284:20170846. <http://dx.doi.org/10.1098/rspb.2017.0846>

Bötsch Y., at all. 2020. 'Human recreation decreases antibody titre in bird nestlings: an overlooked transgenerational effect of disturbance.' *Journal of experimental Biology* 223: 1-9

Doherty Tim S., et al. 2021. Human disturbance causes widespread disruption of animal movement *Nature Ecology & evolution* 5: 513-519

Goulson, Dave. 2021. *Stille aarde, hoe we de insecten van de ondergang kunnen redden.* Atlas contact. Amsterdam/Antwerpen

Remacha C., at all. 2016. 'Human disturbance during Early Life Impairs Nestling Growth in Birds Inhabiting a Nature Recreation Area.' *PLOS One* DOI:10.1371/journal.pone.011666748